

Diarienummer M2018/01132/Ee

m.remissvar@regeringskansliet.seanna.m.carlsson@regeringskansliet.se

Remissvar Energimarknadsinspektionens rapport Samhällsekonomiska analyser vid investeringar i stamnätet för el, Ei R2018:06

Ellevio AB (publ) (nedan kallat Ellevio) har fått tillfälle att lämna synpunkter på rubricerad remiss (nedan kallad remissen) vilket vi uppskattar.

Inledningsvis vill vi framhålla att Ellevio i grunden är positiva till samhällsekonomiska analyser som sådana. Dock ställer vi oss frågande till frågan om systemtillräcklighet och vilka som är de politiska målen med detta förslag. Förslaget må se bra ut på pappret men det finns en risk för suboptimering och det gäller att inte titta alltför mycket på enskilda projekt utan på övergripande systemnivå. Det finns en risk med att titta alltför avgränsat och vi ställer oss frågan om detta, i tanken goda förslag, är genomförbart i praktiken. Vi anser att mer lokal produktion skulle kunna vara ett alternativ till förslaget.

Säkerhet

Det är viktigt att alltid beakta säkerhetsaspekten, såsom personsäkerhet för personal och för tredje man. Vi saknar denna aspekt i remissen.

Kompetens, förutsättningar och resurser

Remissen innehåller ett flertal komplexa och svåra bedömningar. Det är av yttersta vikt att prövningsmyndigheten har rätt kompetens i dessa frågor för att fatta korrekta beslut. Ellevio ifrågasätter om Energimarknadsinspektionen ("Ei") har den rätta kompetensen för att göra bedömningar av stamnät. En utomstående aktör ska enligt förslaget vara utomstående i relation till Svenska kraftnät ("Svk"). Vi upplever en farhåga att detta skulle kunna bli en flaskhals då sådana samhällsekonomiska analyser kräver hög kompetens, vilket är en bristvara idag. Därtill undrar vi om det är möjligt att hitta sådan kompetent personal som dessutom är obunden i relation till Svk. Energibranschen i ett litet land som Sverige är begränsad och de flesta med relevant kompetens har eller har på ett eller annat sätt haft någon anknytning till Svk på ett professionellt eller privat plan. Kompetens- och resursbrist riskerar att fördröja projekt snarare än förkorta exploatering, i alla fall initialt. Sådan fördröjning vore mycket olycklig.

Förslaget fokuserar bara på ledningar och inte på stationer. Genom att endast täcka ledningsförfarande och inte statens samtliga investeringar blir konsekvensen att många stationer inte omfattas. Vi önskar även framhålla att vissa nyttor såsom exempelvis elmarknadsnytta styr vi inte över. Vidare innebär det en utmaning i att sätta en siffra på effektivitet och vad som händer och krävs vid felaktighet i indata.

Tidsfrister

Det förslag som Ei presenterar är lovvärt då de syftar till att säkerställa den samhällsekonomiska nyttan vid investeringar i stamnätet. Ellevio instämmer med utredningen om att detta är ett perspektiv som bör värnas. Genom att säkerställa den samhällsekonomiska nyttan tidigt i ansökningsprocessen går det förhoppningsvis att undvika att feltänkta planer drivs längre än nödvändigt. Dock finns det alltid en risk när nya krav införs i en tillståndsprocess att de utöver ökad kvalitet även medför ökad tidsåtgång. Ellevio vill i detta sammanhang vinnlägga sig om att den föreslagna åtgärden utformas på ett sådant sätt att tillståndsprocessen snarare effektiviseras än kompliceras.

Vi ser en risk i att förslaget riskerar att förlänga tidsfristerna. Tiden det tar från det att ansökan om nätkoncession har lämnats in till dess att Ei lämnat ett godkänt beslut är mycket lång. För att säkerställa att gällande lagar och regler efterlevs krävs omfattande och tidskrävande processer. Att ansökningar om nätkoncessioner granskas noggrant är viktigt och bra då det säkerställer att de elnät som sedermera byggs är tillräckliga, av hög kvalitet och väl förankrade i demokratiska processer. Samtidigt är Sveriges i nuläget tidsödande tillståndsprocesser också ett problem, ur såväl ett samhällligt som ett näringslivsmässigt perspektiv.

Samhället förändras allt snabbare. Nationella och internationella trender påverkar Sverige på ett mer omfattande sätt än någonsin. I ett sådant sammanhang är det viktigt att Sveriges samhällsbyggnadsprocesser är flexibla och snabba. Detta för att kunna säkerställa höga nivåer av nationell säkerhet och global konkurrenskraft i framtiden. Sveriges högkvalitativa elnät har historiskt tjänat Sverige väl. Dagens tidskrävande tillståndsprocesser knutna till investeringar i stamnätet riskerar dock att försvaga den konkurrenskraften då anpassningen av infrastrukturen halkar allt mer efter den samhällsförändring som råder. Effektbristen i Stockholm är ett exempel på när detta skett. Det är därför av högsta vikt att ansträngningar görs för att tillståndsprocesserna knutna till nätkoncessioner blir mer tidseffektiva än idag.

Samråd och transparens

Förslagen om samråd och transparens kring de samhällsekonomiska analyserna är bra. Investeringar i elnät är komplexa projekt och ju fler kompetenser som kan ge sina expertutlåtanden tidigt i processen, desto bättre för projektet som helhet. Det får dock inte bli byråkratiskt och omständligt. Det är även av stor vikt att inte skapa konflikt i frågan om investeringsplaner, utan Svk måste vara den aktör som är expert på analysen. Vi ser inte att detta upplägg kommer att förkorta handläggningstiderna. Däremot är ökade krav på samordning med kunder och andra intressenter, för att undvika ökad administration, bra.

Planeringsförutsättning

Planeringsförutsättning N-1 borde vara N-2.

Digitalisering och innovation

Sverige står inför en enorm samhällsförändring i och med den pågående och framtida digitaliseringsrevolutionen. För att möjliggöra att Sverige ligger i fas med samhällsutvecklingen krävs att nya innovationer tas fram och implementeras.

Förslaget om att den samhällsekonomiska analysen ska innehålla en undersökning av alternativa åtgärder är därför bra, eftersom det främjar ett gynnsamt

innovationsklimat, stödjer små- och medelstora innovativa bolag inom energibranschen och resulterar i fler samhällsekonomiska investeringar.

Flera av de alternativa åtgärder som beskrivs i rapporten ligger bakom Svk:s räckhåll och åligger exempelvis ägare av region- och lokalnät. Skulle en samhällsekonomisk analys komma fram till att andra lösningar än investeringar i stamnätet är att föredra hamnar ansvaret för implementeringen av sådana alternativa lösningar bortom Svk:s direkta verksamhetsområde.

I takt med teknikutvecklingen är sannolikheten stor att dessa alternativa lösningar kommer att bli allt mer attraktiva ur ett samhällsekonomiskt perspektiv över tid. Detta ställer nya och större krav på ägarna av region- och lokalnäten. Ellevio anser att en sådan utveckling är positiv. Dock finns idag inget etablerat ramverk för hur, utifrån vilket lagrum och med vilka resurser, en sådan ansvarsförflyttning ska gå till. Ellevio vill i sammanhanget därför framföra att det vore önskvärt om EI eller annan myndighet undersökte hur detta skulle kunna genomföras i framtiden på ett för parterna och samhället förutsägbart och tids- och kostnadseffektivt sätt, med hänsyn tagen till koncessionskopplingen och den systemtekniska dimensionen.

Harmonisering med andra reformer

Det är viktigt att sätta remissen i sitt sammanhang och beakta behovet av harmonisering och synkronisering med andra reformer, såsom exempelvis ändringen i Miljöbalken som trädde ikraft den 1 januari 2018 och den s.k. nätkoncessionsutredningen som pågår.

Bengt Johansson

Head of Asset Management & Design

